

Parshat Ki Tissa
Sources referred to in the podcast

העמק דבר פרשת בראשית

(כה) ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו. כל המפרשים הבינו בפיו ולא יתבששו מלשון בושה, אף על גב שלא בא בכל המקרא שורש בושה בכפולים, וא"כ ולא יבושו מיבעי (ועי' ראב"ע), ויונתן תרגם ולא הוי ידעון מה היא בהתנא, פירושו מה היא ערוה ובית הבושת, אולי בא יונתן בזה לישב דקדוק המלה ועדיין הוא מוקשה, ונראה לפי הבנת המפרשים דמש"ה בא בכפולים ללמדנו על טעמו של דבר שלא מטעם אחד לא הרגישו האדם ואשתו בושת, ומש"ה כתיב האדם ואשתו שהוא מיותר, שהרי כתיב שניהם והכתוב מדבר אך בהם, **אלא ללמדנו שלא משום טעם אחד לא ידעו בושת, אלא האדם מחמת שהיה דבוק בשכינה והיה עסקו באברי התשמיש כמו באברי המאכל וכדומה** (וכמ"ש הספורנו), אמנם האשה בעוד לא השיגה דעת אנושי לא ידעה בושת, ולא הרגישה חרפה בתאותה ודביקותה לאדם(א):

Shabbat 88a:

And Rabbi Yehoshua ben Levi said, what is the meaning of that which is written: The people saw that Moses had delayed in descending the mountain? Do not read this as it is written *vosheish* rather read it as if it were written *va'u sheish* (six have passed). When Moshe ascended to the Heavenly heights, he said to the Jewish people “At the end of forty days, at the beginning of the sixth hour of the day, I will come back” At the end of forty days, according to the people’s count (i.e. on the sixteenth of Tamuz) Satan came and threw the world into confusion. Satan said to them, Moses your teacher, where is he? They told him “He ascended to the Heavenly heights.” Satan said to them: “Six hours have passed already! However, the people paid no attention to him. Satan showed them the image of [Moses’] bier being carried out in the Heavens. And that is why they said to Aaron subsequently “Make for us gods that will go before us, for this man Moses, we do not know what became of him.”

Denuded of Beauty: Aftermath of Sin

<p>Exodus 33</p> <p>4) When the people heard this harsh word, they went in to mourning and none put on his finery.</p> <p>5) The Lord said to Moses “Say to the children of Israel, You are a stiffnecked people. If I were to go in your midst for one moment, I would destroy you. Now then, leave off your finery, and I will consider what to do to you.</p> <p>6) So the children of Israel stripped off the finer from Mt. Horeb.</p>	<p style="text-align: right;">שמות פרק לג</p> <p>(ד) וישמע העם את־הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא־שתו איש עדין עָלָיו:</p> <p>(ה) ויאמר יְהוָה אֱלֹהֵי־מֹשֶׁה אֲמַר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲתֵם עַם־קָשֶׁה־יִלְרָף רַגַע אֶתְדֹ אֶעֱלֶה בְּקִרְבְּךָ וְכִלִּיתִיךָ וְעַתָּה הוֹרֵד עִדִּיךָ מֵעֲלֶיךָ וְאֲדַעַה מָה אֶעֱשֶׂה־לְךָ:</p> <p>(ו) ויתנצלו בני־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֲדִיָם מִתַּר חוֹרֵב:</p>
<p>Exodus 35</p> <p>22) Men and women, all whose hearts moved them, all who would make an elevation offering of god to the Lord, came bringing brooches, earrings, rings, and pendants – gold objects of all kinds.</p> <p>23) And everyone who had in his possession blue,</p>	<p style="text-align: right;">שמות פרק לה</p> <p>(כב) ויבאו האָנָשִׁים עַל־הַנָּשִׁים כָּל־וְגֵיב לֵב הִבִּיאוּ תַח וְנָאָם וְטַבַּעַת וְכוּמָז כָּל־כְּלִי זָהָב וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר הֵגִיף תְּנוּפֶת זָהָב לִיקָן:</p> <p>(כג) וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר־נִמְצָא אֹתוֹ תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְנִשׁ</p>

purple and crimson yarns, fine linen, goats' hair tanned ram skins and dolphin skins, brought them.	ועגים וערת אילם מאדמים וערת תחשים הביאו:
---	--

Song of Songs 1 5)I am black but/and beautiful, daughters of Jerusalem, like the tents of Kedar, like the pavilions of Shlomo.	שיר השירים פרק א (ה) שחורה אני ונאווה בנות ירושלים כאהלי קדר פריצות שלמה:
--	---

Midrash Zuta Shir Hashirim I am black but beautiful. Is it possible for something black to be beautiful? To what is the compared? To the young daughter of kings who became corrupted in her father's home and was severely rebuked and went out and was collected sheaves and was blackened (by the sun). Her friends began to take pity on her. What did she say to them? Do not see me that I am blackened for I have been blackened by the sun and you cannot compare one who emerges ugly from its mother's womb to one who was born beautiful and became ugly, because it is possible for him to quickly return to his beauty. I am blackened by the sin of the golden calf but I am beautified by the Tabernacle. A second interpretation: I am blackened but beautiful. The children of Israel were blackened in Egypt for they had to work with mortar, pitch and bricks. But they were beautiful on the Sea when watching the humiliation of Egypt...	מדרש זוטא - שיר השירים (בובר) פרשה א סימן ה [ה] שחורה אני ונאווה. וכי אפשר לשחור להיות נאה, משל למה הדבר דומה לתינוקת בת מלכים שקלקלה בבית אביה ונזפה ויוצאת והיתה מלקטת בשבלים והשחירה, התחילו חברותיה (מחסרות) [מחסדות] אותה, מה היא אומרת להן אל תראוני שאני שחרחרת שזופתני השמש, ואינו דומה אדם שיצא כעור ממעי אמו לאדם שיצא נאה ונתנול, כי נוח לו במהרה לחזור ולהיות נאה, כך אמרה כנסת ישראל לאומות העולם שחורה אני ונאווה. שחורה אני במעשה העגל ונאווה אני במעשה המשכן. ד"א שחורה אני ונאווה, שחורים היו ישראל במצרים כשהיו עושים בטיט בחמר ובלבנים, אבל נאים היו על הים כשהיו טוענים ביזתם של מצרים.
---	---